

Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

УДК 339.14: 339.188

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17250060>

**Нерівномірності регіонального розвитку країн світу: проблеми та
можливості нівелювання їх впливу на соціально-економічні процеси**

Деренко Олександр Васильович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня

вищої освіти «доктор філософії» (Phd)

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом»

<https://orcid.org/0009-0001-3680-2705>

Прийнято: 18.09.2025 | Опубліковано: 30.09.2025

***Анотація.** Стаття присвячена актуальній проблемі щодо виявлення нерівномірностей регіонального економічного розвитку країн ОЕСР та обґрунтування можливостей нівелювання їх впливу на соціально-економічні процеси.*

Розкрито поняття «регіональний розвиток»; визначено ключові аспекти регіонального розвитку: вирішення проблем нерівності; економічне зростання та зайнятість; соціальний та культурний добробут; державне регулювання; використання місцевих ресурсів; комплексна структура; субнаціональні території; міжнародні контексти; залучення інвестицій та талантів. На основі порівняння темпів зміни реального ВВП виявлено, що рівень показника в середньому по 177 країн світу склав 3,2% у 2024 р., найвищі темпи зростання серед географічних регіонів були в Південній Америці – 5,66%, а найнижчі в Європі – 1,97%. Проведено оцінку економічного розвитку регіонів шляхом порівняння ВВП на душу населення на основі паритету

купівельної спроможності: найвищий показник у 2024 р. мала Європі – 50661 дол. США, найнижчий був у Африці – 6829дол., тобто у 7,4 менший.

Визначено аспекти нерівномірності розвитку, що впливають на добробут населення регіонів, а також економічні, соціальні та політичні витрати регіональних утворень. Розкрито десять принципів політики регіонального розвитку ОЕСР, пов'язаних із: 1) стратегією; 2) територіальним масштабом; 3) спільним виробництвом; 4) стійкістю; 5) даними; 6) багаторівневим управлінням; 7) потенціалом; 8) ресурсами; 9) добросовісністю; і 10) ефективністю. Обґрунтовано напрями нівелювання впливу нерівномірностей регіонального економічного розвитку на соціально-економічні процеси країн ОЕСР: забезпечення доступу до державних послуг та інфраструктури; підвищення продуктивності та конкурентоспроможності; забезпечення необхідних навичок та можливостей працевлаштування на регіональних ринках праці; зміцнення потенціалу на національному та субнаціональному рівнях; скоординований розвиток регіональної логістики та економіки.

Ключові слова: регіональний розвиток, нерівномірність розвитку, економічне зростання реальний ВВП, ВВП на душу населення за ПКС.

Uneven regional development of the world's countries: problems and opportunities for mitigating their impact on socio-economic processes

Alexander Derenko,

Private Joint Stock Company «Higher Educational Institution «Interregional Academy of Personnel Management», <https://orcid.org/0009-0001-3680-2705>

Abstract. *The article is devoted to the actual problem of identifying uneven regional economic development of OECD countries and justifying the possibilities of leveling their impact on socio-economic processes.*

The concept of «regional development» is revealed; key aspects of regional development are identified: solving problems of inequality; economic growth and employment; social and cultural well-being; state regulation; use of local resources; integrated structure; subnational territories; international contexts; attracting investment and talent. Based on a comparison of the rate of change in real GDP, it was revealed that the indicator averaged 3.2% in 177 countries in 2024, the highest growth rates among geographical regions were in South America – 5.66%, and the lowest in Europe – 1.97%. The average figure according to 37 OECD countries was 1.4%, the highest value was recorded in Costa Rica: 4.32%, and the lowest-in Austria: (-1.17 %). The economic development of the regions was assessed by comparing GDP per capita per PPP: the highest indicator in 2024 was Europe Minor – 5 50,661. , the lowest was in Africa – 6 6,829., that is, 7.4 less. Among 177 countries in the world, Singapore tops the rating – 1 132,570. Burundi is in last place with 6y 836., the difference is 158.6 times between the highest and lowest indicator. Aspects of uneven development that affect the well-being of the population of the regions, as well as the economic, social and political costs of regional entities, are identified. Ten principles of OECD regional development policy are related to: 1) Strategy; 2) territorial scale; 3) co-production; 4) sustainability; 5) data; 6) multi-level management; 7) capacity; 8) resources; 9) good faith; and 10) efficiency. Priority areas for leveling the impact of uneven regional economic development of OECD countries on socio-economic processes are substantiated: ensuring access to key public services and infrastructure; improving productivity and competitiveness; providing necessary skills and employment opportunities in regional labor markets; strengthening capacity at the national and subnational levels; coordinated development of regional logistics and economy.

Keywords: *regional development, uneven development, economic growth, real GDP, DP per capita according to PPP.*

Постановка проблеми. Регіони, області, землі, автономії, міста та сільські райони відіграють вирішальну роль у реагуванні на мегатренди – кліматичні зміни, цифровізацію, демографічні зрушення та глобалізацію, що мають різний вплив на субнаціональні території. Разом з тим, регіони в країнах ОЕСР значно відрізняються за своєю соціальною та економічною структурою, показниками та добробутом. Ця різноманітність вимагає диференційованого підходу до регіонального розвитку, адаптованого до потреб та ресурсів кожного регіону.

Регіональний розвиток стосується державної політики, спрямованої на зменшення регіональної нерівності в межах економіки або між економіками шляхом перерозподілу ресурсів на користь менш розвинених регіонів. Метою державної регіональної політики є покращення економічних, соціальних, політичних та екологічних умов для досягнення сталого розвитку та добробуту мешканців у певному географічному чи політичному регіоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення регіонального економічного розвитку є однією з найважливіших областей досліджень в економіці та політичній економії. Класична і неокласична економіка розглядає розвиток з точки зору ефективного розподілу обмежених виробничих ресурсів, які підтримують оптимальний ріст, виробництво і постійне розширення асортименту товарів і послуг. Наразі новий економічний підхід до розвитку аналізує соціально-економічні, політичні та інституційні аспекти. механізми, які прискорюють економічне зростання, підвищують рівень життя людей і скорочують бідність, нерівність доходів та насильницькі злочини [1].

У роботі Кочча М. аналізується концепція розвитку, яка є процесом поступального зростання, що породжує перехід від простої до складної

системи. На його думку, розвиток в економіці – це багатовимірний процес, який породжує зміни в економічних, політичних, соціальних та інституційних структурах для підтримки прискореного зростання та вдосконалення країн для досягнення та підтримки всебічного добробуту людей у суспільстві [2].

Регіональна політика визначається як політика, спрямована на стимулювання економічної діяльності в певній географічній зоні, яка, як правило, перебуває в гіршому економічному становищі, ніж сусідні території. Це може включати стимули для створення робочих місць у регіоні. Тьєрштейн А. вважає, що інтегрована регіональна політика охоплює не лише регіональну політику в строгому значенні, але й інші просторово релевантні сфери політики, такі як регіональне планування, навколишнє середовище, фіскальна політика, інноваційна та технологічна політика [3].

Структурна та згуртована політика щодо регіонів є однією з центральних сфер політики ЄС: регіональна політика – це стратегічна інвестиційна політика, спрямована на всі регіони та міста ЄС з метою стимулювання їхнього економічного зростання та покращення якості життя людей. Вона також є виявом солідарності, зосереджуючи підтримку на менш розвинених регіонах. Регіональна політика спрямована на всі регіони та міста Європейського Союзу з метою підтримки створення робочих місць, конкурентоспроможності бізнесу, економічного зростання та сталого розвитку, а також покращення якості життя громадян [4].

Метою регіональної політики ЄС є зменшення значних економічних, соціальних і територіальних відмінностей, які зберігаються між регіонами Європи, за допомогою політики інвестицій та використання місцевих ресурсів. У роботі Дімітріос Дж. Дімітріу, Марія Ф. Сарцетакі та Смаро Дадініду розглядається вплив європейських програм фінансування на регіональний та економічний розвиток: зроблена оцінка програм фінансування Європейського Союзу, з акцентом на головній меті цих програм фінансування, спрямованій

на стимулювання та забезпечення сталого соціально-економічного зростання найбільш бідніших європейських районів з метою досягнення середнього рівня добробуту по Європейському Союзу [5]. Автори джерела [6] Х. Брайнліх, Д. Оттавіано, Д. Темпл приділили значну увагу регіональному зростанню в країнах, що розвиваються.

У сучасному суспільстві регіон розглядається не тільки як територія, але й як система різних економічних і соціальних взаємопов'язаних учасників. Регіональний розвиток як форма системного прогресу вимагає більше національних або регіональних зусиль. Вільні економічні зони (ВЕЗ) мають на меті функціонувати як каталізатор економічної активності в регіонах; однак деякі зони є більш успішними та створюють більший потенціал для регіонального розвитку, ніж інші. Авторами даної наукової статті [7] В. Юкневічене, Б. Демірілішчі та і С. Пукінскіте, досліджено проблему підвищення потенціалу щодо регіонального розвитку тим регіонам, що мають ВЕЗ. В статті О. Семененко і О. Гаврилко представлено моделі та методологія діагностики соціально-економічного розвитку регіонів [8]. Публікація Р. Хаггінса і П. Томпсона спирається на поведінкову економічну географію для визначення факторів, що впливають на нерівномірний розвиток [9].

ОЕСР сформовано політику регіонального розвитку, яка спрямована на дослідження причин нерівності між географічними регіонами [10] та сприяння їх розвитку, покращення добробуту та зниження регіональних диспропорцій [11]. Цьому присвячені огляди щодо інклюзивності та рівності в регіонах [12], розвитку регіонів в умовах глобалізації [13]. Рекомендація Ради ОЕСР щодо політики регіонального розвитку надає сторонам, які приєдналися до неї узгоджену стратегічну рамку для формування та реалізації ефективної політики регіонального розвитку [14]. Подоланню глобальних викликів і зміцненню регіональної стійкості присвячені документи, які заклали основу

для обміну думками на зустрічі міністрів ОЕСР з питань політики регіонального розвитку [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак окремі аспекти загальної проблеми щодо нерівномірності регіонального економічного розвитку країн світу, взагалі, та ОЕСР, зокрема, розкриті недостатньо, потребують додаткового дослідження такі проблеми, як: ключові аспекти регіонального розвитку, нерівномірність економічного розвитку окремих географічних регіонів світу на основі порівняння темпів зміни реального ВВП і ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності, висвітлення та обґрунтування політики ОЕСР щодо нерівномірностей економічного розвитку країн і регіонів світу тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є виявлення нерівномірностей економічного розвитку географічних регіонів світу та країн ОЕСР на основі порівняння темпів економічного зростання (реального ВВП і ВІВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) та обґрунтування напрямів щодо нівелювання їх впливу на соціально-економічні процеси.

Виклад основного матеріалу дослідження. На зустрічі міністрів ОЕСР 19-20 травня 2025 р. у Варшаві було заявлено, що світова економіка за останні роки пережила безпрецедентні потрясіння, що вплинуло на економічний потенціал і довгострокову стійкість регіонів, міст і сільських районів. Глобальні виклики, такі як демографічні зміни, зелений та цифровий перехід, порушуватимуть ключові питання про те, як регіони можуть скористатися поточними можливостями, одночасно пом'якшуючи потенційні ризики. У цьому контексті політика регіонального розвитку відіграє важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності, інклюзивного зростання та стійкості [15].

Регіональний розвиток є широким терміном, але його можна розглядати як загальні зусилля, спрямовані на підвищення добробуту та рівня життя в усіх типах регіонів і покращення їхнього внеску в національну ефективність і більш інклюзивні, стійкі суспільства. З наведеного визначення випливає, що центром регіональної політики є прийняття заходів для покращення географічного розподілу економічної діяльності, що призведе до максимально можливої асиміляції рівня життя мешканців у різних регіонах країни або групи країн. Ключові аспекти регіонального розвитку представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Ключові напрями регіонального розвитку

Напрями розвитку	Зміст
Вирішення проблем нерівності	Центральною метою є зменшення нерівності між економічно розвиненими та менш розвиненими регіонами шляхом надання допомоги та впровадження цілеспрямованої політики та заходів
Економічне зростання та зайнятість	Це передбачає стимулювання економічної активності, що створює багатство та робочі місця, за допомогою таких стратегій, як використання місцевих ресурсів, підприємництво та сприяння різноманітним економічним можливостям
Соціальний та культурний добробут	Регіональний розвиток виходить за рамки економіки, покращуючи якість життя, доступ до можливостей, а також соціальні, політичні та екологічні умови для мешканців
Державне регулювання	Урядова політика та інституційне втручання мають вирішальне значення для розподілу ресурсів та формування людської діяльності з метою сприяння розвитку відстаючих регіонів
Використання місцевих ресурсів	Стратегії «знизу вгору», які зосереджені на використанні місцевого земельного, робочої сили та підприємницького потенціалу, важливі для ініціювання розвитку, адаптованого до регіональних потреб
Комплексна структура	Регіональна політика є багатовимірною, враховуючи не лише дохід, а й доступ до можливостей, створення робочих місць, соціальну рівність та реалізацію економічних і культурних цілей
Субнаціональні території	Регіональний розвиток зазвичай стосується зусиль на субнаціональному рівні, наприклад, у певній частині країни або визначеному географічному районі
Міжнародні контексти	Так, у ЄС регіональне управління та політика розвитку є життєво важливими для управління неоднорідною та розширеною територією, навіть коли регіональні питання не завжди є предметом національних дебатів
Залучення інвестицій та талантів	Стратегії підвищення привабливості регіону можуть включати покращення природного середовища, добробуту мешканців та інфраструктури для залучення інвесторів, талановитих людей та відвідувачів

Регіональний розвиток може мати національний або міжнародний характер. Регіони, міста та сільські райони відіграють вирішальну роль у реагуванні на мегатренди, включаючи зміну клімату, цифровізацію, демографічні зрушення та глобалізацію, які мають дуже різний вплив у країнах ОЕСР. Однак умови гри не завжди рівні, ні між регіонами в різних країнах, ні всередині країн. Водночас регіони в країнах ОЕСР значно відрізняються за своєю соціальною та економічною структурою, показниками та добробутом. Протягом останніх двох десятиліть регіональна нерівність залишалася значною та зростає в багатьох країнах ОЕСР [13].

Країни використовують темпи зростання реального ВВП для вимірювання економічного зростання, оскільки вони служать барометром для оцінки їхнього розміру та ефективності їхньої економічної діяльності. Наявна значна регіональна нерівність у доходах країн ОЕСР (рис.1).

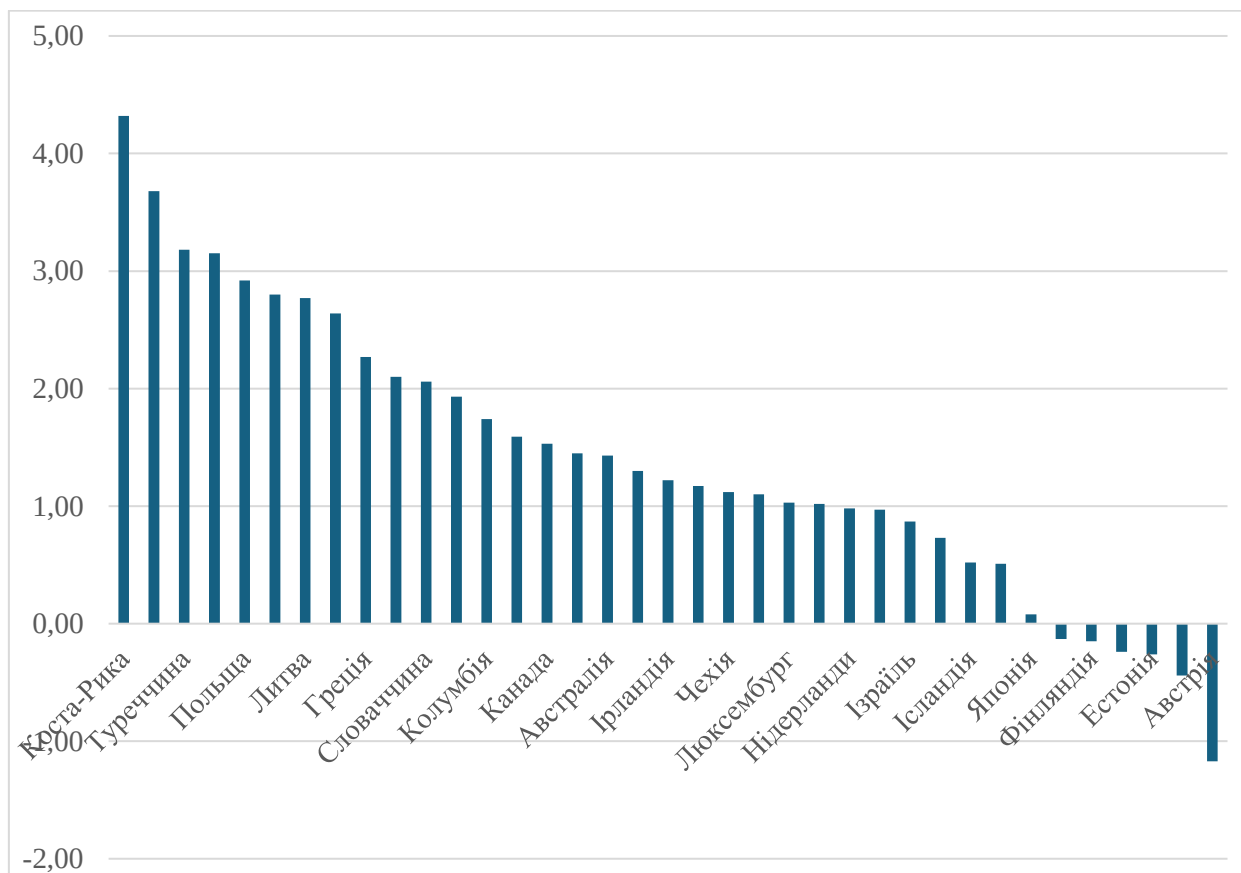

Рис.1. Темпи зміни реального ВВП у країнах ОЕСР у 2024 р., %

Джерело: побудовано автором на основі [10]

У країнах ОЕСР та ЄС існують значні та стійкі розбіжності в економічних, соціальних та екологічних результатах для людей, які проживають у різних регіонах. Середній показник за 2024 р., отриманий за даними 37 країн, становив 1,4%. Найвище значення було зафіксовано в Коста-Риці: 4,32 %, а найнижче – в Австрії: -1,17 % (див. рис.1). Наразі такі мегатенденції, як зміна клімату, технологічні зрушення, глобалізація та демографічні зміни (старіння, міграція та скорочення населення), ризикують посилити існуючу нерівність. Це вимагає місцевого підходу до регіонального розвитку, адаптованого до потреб та ресурсів кожного регіону [11].

У табл. 2 представлений огляд темпів зміни реального ВВП у 2024 р. за географічними регіонами: найвищі темпи зростання ВВП в Південній Америці – 5,66%, а найнижчі в Європі – 1,97%.

Таблиця 2

Порівняння темпів зміни реального ВВП у 2024 р. в окремих географічних регіонах, %

Показники	Світ	Європа	Азія	Африка	Північна Америка	Південна Америка	Австралія / Океанія
Кількість країн	177	42	40	52	23	11	9
Середнє значення по країнах	3,2%	1,97%	3,29%	3,7%	2,9 %	5,66%	3,46%
Найвище значення	Гайана +43,37%	Мальта +5,97%	Грузія +9,43%	Руанда +8,89%	Беліз +8,15%	Гайана +43,37%	Самоа +9,42%
Найменше значення	Палестина -26,56%	Австрія -1,17%	Палестина -26,56%	Судан -13,49%	Гаїті -4,17	Еквадор -2,0%	Нова Зеландія -0,13%

Джерело: побудовано автором на основі [16]

Традиційний економічний показник розвитку визначається валовим внутрішнім продуктом (ВВП) на душу населення, наразі реальний економічний розвиток країни / регіону відображає ВВП на душу населення на основі паритету купівельної спроможності (ПКС). Цей показник вимірює обсяг випущеної продукції на одну особу, приводячи його до усередненого

рівня купівельної спроможності (ПКС), що дозволяє порівнювати рівень життя в різних країнах, нівелюючи інфляцію та різницю у цінах на товари та послуги.

Протягом останніх двох десятиліть рівні валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення збіглися в економіках країн ЄС що значною мірою зумовлено вищим зростанням у країнах з низьким рівнем доходу. Однак водночас понад половина з 27 країн ОЕСР, щодо яких є дані, спостерігали збільшення нерівності в доходах між своїми регіонами, а в більшості інших країн, включаючи ті, де регіональна нерівність у доходах зменшилася, вона залишалася значною.

Середній показник за 2024 р., що ґрунтується на даних 37 країн, становив 55142 дол. США. Найвище значення було зафіксовано в Люксембурзі: 128182 дол., а найнижче – в Колумбії: 18504 дол. США (рис.2).

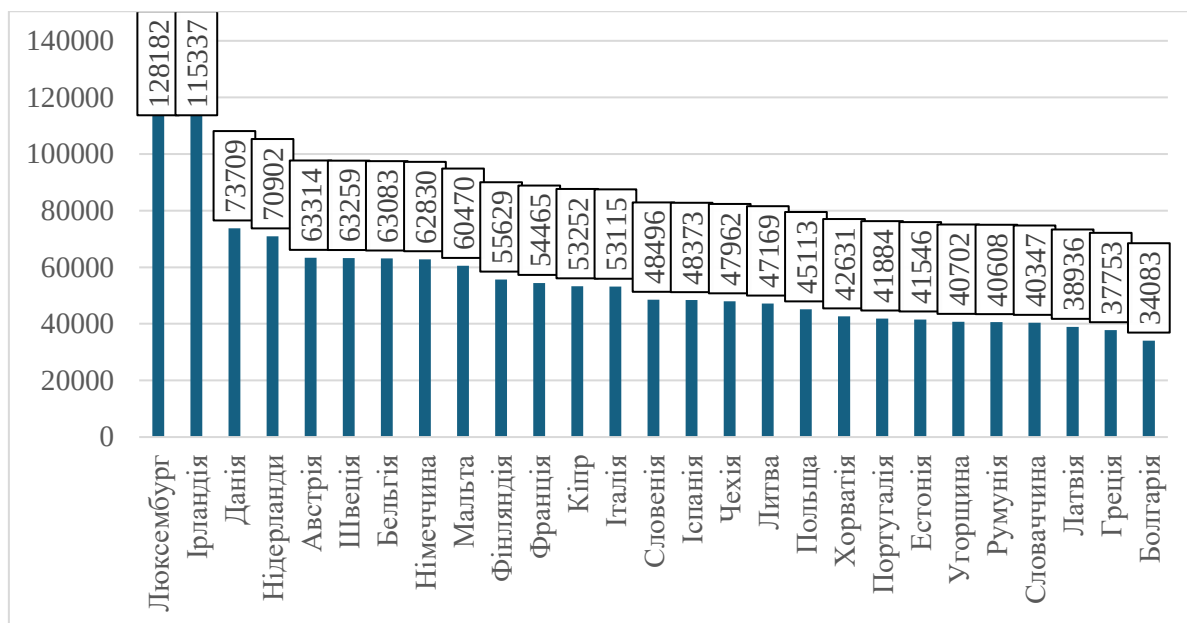

Рис.2. ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) у 2024 р., дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [17]

Порівняння ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) в окремих географічних регіонах у 2024 р. подано в табл. 3.

Таблиця 3

Порівняння ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) в окремих географічних регіонах у 2024 р., дол. США

Показники	Світ	Європа	Азія	Африка	Північна Америка	Південна Америка	Австралія / Океанія
Кількість країн	177	42	40	52	23	11	9
Середнє значення по країнах, дол. США	27291	50661	31895	6829	28395	24761	16258
Найвище значення, дол. США	Сінгапур	Люксембург	Сінгапур	Сейшельські о-ви	Бермудські о-ви	Гайана	Австралія
	132570	128182	132570	29242	105323	70297	60082
Найменше значення, дол. США	Бурунді	Україна	Палестина	Бурунді:	Гаїті	Болівія	Соломонові о-ви
	836	16320	3846	836	2801	9844	2527

Джерело: побудовано автором на основі [16]

У 2024 р. найвищий показник ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності мала Європа – 50661 дол. США, найнижчий був у Африці – 6829 дол., тобто у 7,4 менший. Серед 177 країн світу Сінгапур очолює рейтинг – 132570 дол., на останньому місці Бурунді – 836 дол. США, наразі між найвищим і найнижчим показником різниця в 158,6 рази (див. табл. 3).

Ряд регіонів відстають не лише за рівнем доходів, а й у ширших аспектах, що впливає на добробут населення. Значні регіональні відмінності у доступі до державних послуг, їх якості та транспортної інфраструктури ускладнює залучення та утримання людей, навичок та інвестицій, що ще більше погіршує добробут. в у багатьох сільських районах мешканці мають труднощі з доступом до якісної освіти та професійної підготовки. Час у дорозі до медичних закладів у сільській місцевості набагато довший (у п'ять разів), ніж у містах, тому майже третина сільських жителів країн ОЕСР повідомили про проблеми зі здоров'ям, неможливості пройти вчасно обстеження.

Дані регуляторів у 26 країнах ОЕСР свідчать про постійний розрив між сільською та міською місцевістю в галузі цифрової інфраструктури. В середньому третина домогосподарств у сільській місцевості не має доступу до високошвидкісного широкосмугового доступу, і лише 7 з 26 країн ОЕСР забезпечили доступ до високошвидкісного з'єднання щонайменше для 80% сільських домогосподарств [17]. Одним з наслідків регіональної нерівності є масштаби витрат, які стає дедалі важче ігнорувати, зокрема:

Економічні витрати. Відстаючі регіони та/або ті, що потрапили в замкнене коло довгострокової стагнації, становлять значну частку економічної активності в усіх країнах і відображають невикористаний потенціал для стимулювання зростання.

Соціальні витрати. Також нерівність ставить під загрозу фінансові та адміністративні можливості субнаціональних органів влади щодо забезпечення належного доступу до ключових державних послуг та інфраструктури.

Політичні витрати. Регіональна нерівність може підірвати довіру до уряду в країнах ОЕСР. Низький рівень довіри є сигналом зростаючого невдоволення та байдужості, а також низької соціальної згуртованості та з часом може підірвати демократію [9]. Прогалини в обслуговуванні підривають продуктивність, створюючи замкнені кола стагнації та занепаду.

Рекомендація ОЕСР щодо політики регіонального розвитку, прийнята Радою ОЕСР на рівні міністрів у червні 2023 р., забезпечує підґрунтя для підтримки членів ОЕСР у розробці та впровадженні ефективної політики регіонального розвитку. У Рекомендації викладено десять взаємодоповнюючих принципів політики регіонального розвитку, пов'язаних з: 1) стратегією; 2) територіальним масштабом; 3) спільним виробництвом; 4) стійкістю; 5) даними; 6) багаторівневим управлінням; 7) потенціалом; 8) ресурсами; 9) добросовісністю; і 10) ефективністю [14].

Для нівелювання впливу нерівномірностей регіонального економічного розвитку країн ОЕСР на соціально-економічні процеси пропонуються дії щодо таких пріоритетних напрямів, як:

Забезпечення доступу до ключових державних послуг та інфраструктури, наприклад, шляхом покращення доступу до послуг поблизу місць проживання людей, зокрема через цифрові послуги, а також залучення та утримання кваліфікованих фахівців у сфері державної служби.

Підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, наприклад, шляхом підтримки інтеграції регіонів у глобальні ланцюги створення вартості, інвестування в транспортну та цифрову інфраструктуру, а також підтримки малих і середніх міст.

Підвищення продуктивності буде ключем до відродження відстаючих регіонів. Зусилля щодо підвищення продуктивності у відстаючих регіонах матимуть вирішальне значення для подолання давньої географії нерівності. Хоча різні галузеві спеціалізації пояснюють деякі відмінності в продуктивності між регіонами, три чверті розриву відображають відмінності в продуктивності фірм в одному секторі. Регіональні відмінності в якості інфраструктури, доступі до кваліфікованих кадрів, впливі інновацій, фінансах та ринках, а також інвестиціях – все це відіграє тут певну роль. Це означає, що місцева політика, спрямована на вирішення цієї нерівності, також може відігравати значну роль у стимулюванні зростання продуктивності в існуючих галузях промисловості та галузевих спеціалізаціях.

Забезпечення необхідних навичок та можливостей працевлаштування на регіональних ринках праці, наприклад, шляхом надання гнучких послуг з навчання, освіти та працевлаштування, побудови регіональних підприємницьких екосистем та розвитку соціальної економіки.

Покращення якості систем багаторівневого управління, наприклад, шляхом уточнення обов'язків, покладених на субнаціональні органи влади, та впровадження політики та послуг у «правильних» масштабах.

Зміцнення потенціалу на національному та субнаціональному рівнях, наприклад, шляхом інвестування в субнаціональний фінансовий потенціал та розбудови стратегічного та адміністративного потенціалу.

Висновки. В умовах складних економічних, екологічних та соціальних умов регіони все частіше стикаються з необхідністю адаптувати свої сильні сторони для забезпечення кращої якості життя громадян. Розуміння конкретних переваг та викликів кожного регіону – від економічної зв'язності до соціального добробуту – є першим кроком. Це ключовий фактор для розробки та впровадження політики, яка залучає інвестиції та таланти, а також сприяє місцевому процвітання. Крізь регіональну призму території можуть вміло орієнтуватися в змінах, забезпечуючи свій інклюзивний та сталий розвиток у постійно мінливому глобальному ландшафті.

Існує зв'язок між рівнем економічного розвитку (виміряним у ВВП на душу населення), структурою національної економіки та логістичними витратами. Скоординований розвиток регіональної логістики та економіки має вирішальне значення для регіонального економічного прогресу та зменшення диспропорцій у регіональному розвитку. Ця проблема є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Breinlich H., Ottaviano G., Temple J. Regional growth and regional decline // Handbook of Economic Growth. 2014. Vol. 2. P. 683–779. DOI: 10.1016/B978-0-444-53540-5.00004-5.

2. Coccia M. An introduction to the theories of national and regional economic development // *Turkish Economic Review*. 2018. Vol. 5, No. 4. P. 350–358. DOI: 10.1453/ter.v5i4.1794.
3. Thierstein A., Ulrich K. E. Integrated regional policy: Lessons from Switzerland // *Environment and Planning C: Government and Policy*. 1998. Vol. 16, No. 2. P. 155–172. DOI: 10.1068/c160155.
4. European Commission: Directorate-General for Communication. Regional policy – Making Europe’s regions and cities more competitive, fostering growth and creating jobs. *Luxembourg: Publications Office*, 2016. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2775/609266> (дата звернення: 14.07.2025).
5. Dimitriou D. J., Sartzetaki M. F., Dadinidou S. Methodology framework to assess regional development plans: A European perspective approach // *Economics and Business Quarterly Reviews*. 2022. Vol. 5, No. 1. URL: <https://ssrn.com/abstract=4010931> (дата звернення: 14.07.2025).
6. Breinlich H., Ottaviano G. I. P., Temple J. R. W. Regional growth and regional decline. CEP Discussion Papers, dp1232. London: Centre for Economic Performance, LSE, 2013.
7. Juknevičienė V., Demirilisci B., Pukinskyte S. The potential for regional development in the Baltic states: case study of regions with free economic zones // *Forum Scientiae Oeconomia*. 2020. Vol. 8, No. 1. P. 49–66. DOI: 10.23762/FSO_VOL8_NO1_4.
8. Semenenko O., Havrylko O. Methodological approaches to the diagnostic socio-economic development of regions // *University Economic Bulletin*. 2022. No. 17(3). P. 109–116. DOI: 10.31470/2306-546X-2022-54-109-116.
9. Huggins R., Thompson P. Uneven development, competitiveness and behavioural economic geography: Addressing ‘levelling up’ policies from a human perspective // *Regional Science Policy & Practice*. 2023. Vol. 15. DOI: 10.1111/rsp3.12714.

10. OECD Regional Outlook 2023. The longstanding geography of inequalities. 02.10.2023. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-regional-outlook-2023_92cd40a0-en.html (дата звернення: 14.07.2025).
11. Regional development. OECD Regional Outlook 2023. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/regional-development.html> (дата звернення: 14.07.2025).
12. Inclusion and equality in regions. OECD Regional Outlook 2023. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/inclusion-and-equality-in-regions.html> (дата звернення: 14.07.2025).
13. Regions in globalisation. OECD Regional Outlook 2023. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/regions-in-globalisation.html> (дата звернення: 14.07.2025).
14. Recommendation of the Council on Regional Development Policy. OECD Legal Instruments. Adopted on 08.06.2023. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0492#dates> (дата звернення: 14.07.2025).
15. Navigating global challenges: Strengthening regional resilience. Strengthening regional policy for resilient places. OECD Ministerial Meeting, 19–20 May 2025, Warsaw, Poland. URL: <https://www.oecd-events.org/rdpc-ministerial/en> (дата звернення: 14.07.2025).
16. Economic growth – Country rankings. TheGlobalEconomy.com. URL: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/Economic_growth/ (дата звернення: 14.07.2025).
17. World Bank. GDP per capita, purchasing power parity (1960–2024). TheGlobalEconomy.com. URL: <https://www.theglobaleconomy.com/> (дата звернення: 14.07.2025).